

Notat

GRUNDNOTAT til Folketingets Europaudvalg

Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 850/2004 om persistente organiske miljøgifte for så vidt angår bilag I.

Resume

Kommissionen har fremsendt forslag til ændringen af POP forordningen om persistente organiske miljøgifte (POP stoffer). Fire stoffer, endosulfan, PCN, HCBP og SCCP, foreslås optaget på bilag I, som begrænser fremstilling, anvendelse og markedsføring af stofferne. For de første tre indføres totalforbud, mens SCCP optages med to undtagelser fra forbuddet. Stofferne anvendes ikke i EU i dag. Pesticidet endosulfan er allerede i dag forbudt i EU, mens anvendelsen og markedsføringen af SCCP er begrænset.

Der stemmes skriftligt om forslaget – deadline for stemmeafgivning er den 15. februar 2012.

Der forventes ikke administrative eller økonomiske konsekvenser i Danmark af forslaget.

Forslaget vil hæve beskyttelsesniveauet, idet de fire stoffer ikke tidligere har været reguleret af forordning (EF) nr. 850/2004 om persistente, organiske miljøgifte (POP-forordningen).

Regeringen støtter forslaget, idet det gennemfører de justeringer af EU-lovgivningen, som er nødvendig på grund af de forpligtelser, EU har påtaget sig i internationale forhandlinger under Stockholmkonventionen om POP-stoffer og POP-protokollen om grænse-overskridende luftforurening over store afstande. Danmark har i arbejdet med Stockholmkonventionen og POP-protokollen støttet optagelsen af alle fire stoffer, da POP-stoffer er nogle af de mest skadelige stoffer for sundheden og miljøet.

Regeringen agter derfor at stemme for forslaget.

1. Status

Kommissionen sendte den 20. januar 2012 ovennævnte forslag til medlemsstaterne.

Forslaget har hjemmel i artikel 14, stk. 1 og artikel 14, stk. 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 850/2004 af 29. april 2004 om persistente organiske miljøgifte. Forordningen har hjemmel i TEF artikel 114 (tidligere artikel 95).

Forslaget er sat til skriftlig afstemning den 15. februar 2012 efter forskriftsprocedure med kontrol. Hvis et eller flere medlemslande fremsætter ønske om yderligere diskussioner af ændringsforslaget på et komitémøde, afsluttes den skriftlige procedure uden resultat, og forslaget vil blive sat til afstemning på et komitémøde i 2012.

2. Formål og indhold

Forordning (EF) nr. 850/2004 (i det følgende kaldet POP-forordningen) gennemfører de forpligtelser i EU-lovgivningen, der er indeholdt i den globale aftale om Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (POP) og den regionale aftale om POP-protokollen (region: UN-ECE) om grænseoverskridende luftforurening over store afstande. Forordningen begrænser markedsføringen og sætter betingelser for fremstilling, anvendelse og affaldshåndtering som beskrevet i forordningens bilag.

Kommissionens forslag omhandler optagelse af stofferne endosulfan, kortkædede klorparaffiner (SCCP), hexaklorbutadien (HCBd) og polyklorerede naphthalener (PCN) på POP-forordningens bilag I.

Beslutningerne om optagelse af endosulfan under Stockholmkonventionen og optagelsen af SCCP, PCN og HCBd under POP-protokollen medfører at bilag I i EU's POP-forordning skal ajourføres. På bilag I optages de stoffer, hvor fremstilling, markedsføring og anvendelse er forbudt. Der kan i disse bilag være angivet specifikke undtagelser for forbuddet.

Endosulfan

Komiteen for Vurdering af Persistente Organiske Miljøgifte, der er nedsat under Stockholmkonventionen, har afsluttet sit arbejde med stoffet endosulfan, som EU og EU's medlemsstater har forslået til optagelse under konventionen. Komiteen har vurderet, at endosulfan opfylder konventionens kriterier som værende POP-stof. På det 5. partsmøde under konventionen i maj 2011 (COP5) blev det besluttet at opføre endosulfan på bilag I i konventionen.

Danmark støttede under forhandlingerne optagelsen af endosulfan under konventionen, og Folketinget er i orienteringsnotat af 8. april 2011 underrettet om den danske position.

Endosulfan har været anvendt som pesticid og var allerede før optagelsen under Stockholmkonventionen i maj 2011 forbudt i EU via pesticidreguleringen (Rådets direktiv 91/414/EØF)..

Ændringer i bilag I, del A (stoffer opført under både Konventionen og Protokollen samt stoffer opført kun under Konventionen)

- Stoffet endosulfan optages på bilag I uden undtagelser.

Kortkædede klorparaffiner (SCCP), hexaklorbutadien (HCBd) og polyklorerede naphthalener (PCN)

Kortkædede klorparaffiner (SCCP) har tidligere været anvendt som industrikemikalie som tilsætningsstof i køle-/smøremidler til metalbearbejdning, i maling og som flammehæmmende middel i gummi. Anvendelsen i EU er i dag delvist reguleret under EU's kemikalielovgivning, REACH. Begrænsningen omfatter markedsføring og anvendelsen i produkter til metalforarbejdning og indfedtning af læder.

Polyklorerede naphtalener (PCN) og hexaklorbutadien (HCBD) har tidligere været anvendt som industrikemikalier, men har længe ikke været anvendt i EU og UN-ECE regionen. De er ikke i dag begrænset under EU's kemikalielovgivning, REACH.

SCCP, PCN og HCBD blev i 2009 optaget på POP-protokollen under LRTAP-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande. Danmark støttede under forhandlingerne optagelse af alle tre stoffer under konventionen, og Folketinget er i rammenotat 3. december 2009 underrettet om den danske position.

Ændringer i bilag I, del B (Stoffer opført kun under Protokollen))

- Stoffet SCCP optages på bilag I, del B med følgende undtagelser, forudsat at medlemsstaterne informerer Kommissionen senest i 2015 og hvert fjerde år derefter om de fremskridt, der er gjort for at afvikle SCCP:
 - Brandhæmmende gummi anvendt på samlebånd i mineindustrien.
 - Brandhæmmende midler i fugemasser til dæmninger og diger.
- Stoffet PCN optages på bilag I, del B uden undtagelser.
- Stoffet HCBD optages på bilag I, del B uden undtagelser.

Ligeledes indeholder forslaget en teknisk ændring i forhold til henvisningen til en række CEN standarder, der er under udarbejdelse for at tillade anvendelsen af andre analysemetoder med samme resultatniveau.

Den ændrede forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Regeringen finder, at forslaget er fuldt ud i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det overordnede mål med POP-forordningen er beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Endosulfan er allerede i dag forbudt i EU via pesticidreguleringen, og forbydes nu uden undtagelser under POP-forordningen. SCCP er alene begrænset i REACH-forordningen i forhold til to anvendelser, så forbuddet udvides til at gælde al produktion, markedsføring og brug, bortset fra to specifikke undtagelser. PCN og HCBD er ikke reguleret i dag og forbydes herved - dog produceres, anvendes eller markedsføres stofferne ikke i EU. Forslaget er en ændring af en gældende forordning 2004/850 om persistente, organiske miljøgifte. SCCP er opført på bilag 1 af Arbejdstilsynets kræftbekendtgørelse, som vil skulle ændres på baggrund af forslaget.

Der vil efterfølgende skulle ske en ændring af REACH forordningen for så vidt angår fjernelsen af SCCP fra begrænsningsbilaget til forordningen (bilag XVII).

Forslagets økonomiske og erhvervmæssige administrative konsekvenser:

Forslaget i sig selv forventes ikke at få økonomiske og administrative konsekvenser for staten, regionerne og kommunerne, da stofferne ikke har været anvendt i Danmark og EU i mange år.

Da stofferne alene opføres på bilag I til forordningen, og forbuddet kun gælder fremadrettet for anvendelse i og markedsføring af stofferne i artikler, forventes der ikke øgede omkostninger til affaldshåndtering i et omfang, der har økonomiske eller erhvervsmæssige administrative konsekvenser.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget forventes at hæve beskyttelsesniveauet, idet forslaget indfører regler, der forbyder PCN og HCBD i EU, mens den eksisterende begrænsning af SCCP udvides til at være et totalforbud hvor to konkrete anvendelser er tilladt.

6. Høring

Forslaget har været sendt i kort høring, sammen med et rammenotat om sagen.

Følgende bemærkninger er modtaget:

3F oplyser, at man kan støtte regeringens indstilling.

Arbejdstilsynet og Fødevarestyrelsen oplyser, at man ingen bemærkninger har.

7. Forhandlingssituation

Tilpasningen af bilag I i POP-forordningen er tidligere diskuteret EU-arbejdsgruppen, der behandler POP forordningen (Competent Authorities for the implementation of Regulation (EC) nr. 850/2004 of the European Parliament and of the Council on Persistent Organic Pollutants).

Der er enighed om at støtte tilføjjelsen af de fire stoffer på bilag I, men der har blandt medlemslandene været uenighed om nødvendigheden af at implementere undtagelserne gældende for SCCP. De pågældende medlemslande ønsker et totalforbud mod anvendelse og markedsføring af SCCP, da det vurderes, der ikke er behov for undtagelserne i EU.

Der har været uenighed om den juridiske tolkning af forordningsteksten i forhold til muligheden for at gennemføre beslutningerne fra partskonferencerne uden at gennemføre de vedtagne undtagelsesmuligheder, når anvendelsen og markedsføringen ikke i forvejen er forbudt i EU. Kommissionens jurister har efterfølgende konkluderet, at forordningens tekst betyder, at det ikke er muligt at gennemføre ændringen for SCCP som totalforbud. En senere revision af forordning vil kunne ophæve undtagelserne.

De øvrige medlemsstaters forhandlingsposition på det endelige forslag er ikke kendt.

8. Regerings holdning

Den danske holdning til forslaget er positiv. Det vurderes, at dette ændringsforslag i EU-lovgivningen gennemfører de forpligtelser, der er besluttet under Stockholmkonventionen om globalt at begrænse anvendelsen af persistente organiske miljøgifte, som udgør en risiko for miljøet og den menneskelige sundhed samt forpligtelserne under POP-protokollens om grænse-

overskridende luftforurening over store afstande. Danmark har i arbejdet med Stockholmkonventionen og POP-protokollen støttet optagelsen af alle fire stoffer.

Danmark vil arbejde for, at der i Kommissionens kommende arbejde med SCCP vil blive arbejdet for at fjerne de to undtagelser for anvendelse af stoffet i POP-protokollen.

9. Det videre forløb

Det vurderes, at Folketinget bør orienteres om ved grundnotat om sagen.